

BESÖK PÅ SJÖMANSHUSET 28 OKTOBER 2024

Måndagen den 28 oktober var vi inbjudna till Sjömanshuset på Stora Hellevigsgatan 4 i Uddevalla. Det var tyvärr väldigt få av våra medlemmar som dök upp. Vi som var där fick i alla fall en intressant beskrivning av Staffan Strive om shipping och sjömansliv både i dåtid och nutid. Staffan är föreningens styrelseordförande och i allra högsta grad aktiv för att skapa ekonomiska möjligheter för denna unika verksamhet att leva vidare!

Stiftelsen Sveriges Sjömanshus finns i Stockholm. De är en av stiftarna till Sveriges Sjömanshus i Uddevalla tillsammans med Klubb Maritim, Uddevalla kommun, Sjömanskyrkan och Sjömansklubben. Sjömanshuset i Uddevalla äger själva sin fastighet med flera hus och charmig innergård. Vissa delar är K-märkta, vilket är ett skydd för byggnad och miljö av kulturhistoriskt värde. Tacksamt för oss besökare men tufft för stiftelsen.

Redan på 1600-talet började man att "skriva in" sjömän men det handlade egentligen om att ge dem möjlighet att söka arbete på en båt i handelsflottan (marinen hade egen inskrivning). Bara kaptenen visste vilka som fanns på båten. Gick båten under så kunde man alltså inte underrätta de anhöriga. Men i mitten på 1700-talet infördes en lag om registrering av sjömän just för att kunna följa dem individuellt.

År 1864 blev Uddevalla stapelstad dvs kunde ta emot fartyg från utlandet och tullklarera deras last. Staden fick också kontroll över utskrivna sjömän genom sitt Sjömanshus och kunde i händelse av förlisning ge familjerna besked och dessutom ekonomiskt stöd. 100 år senare upphör systemet successivt men Uddevalla har fram tills nu haft sina rättigheter som stapelstad kvar. För hamnen är det ett dråpslag att inte kunna erbjuda sina rederikunder möjligheten att mönstra på och av i Uddevalla

I Sjömanshuset finns

- arkiv med alla upptänkliga register från långt tillbaka i tiden och fram tills nu men även originalritningarna till Uddevallavarvet – ett eldorado för forskare
- Thordénrummet där Gustaf själv sitter vid sitt skrivbord och där mycket av inredningsdetaljerna är i original
- S/S Savolinas salong i absolut originalutförande. Savolina (byggd 1890) var Gustafs första båt när han startade sitt rederi i Finland
- hall med fakta om Thordénrederiet och namn på alla båtar som ingick
- rum med Sveriges enda bevarade mönstringshus för sjöfolk. Där står vaxfigurerna i naturlig storlek i ett tidstypiskt inrett mönstringskontor för handelsflottan
- "skeppshandel" med all tänkbar litteratur om handelssjöfart – och lite till
- samlingsal med plats för ca 40 personer för möten och olika tillställningar samt tillhörande kök
- i ett rum på andra våningen är en utställning om kusttrafiken och en mängd båtmodeller
- i ett annat rum på andra våningen står just nu en utställning om Uddevalla hamn (ska byggas om), ett antal glasmontrar med attiraljer och utrustning från båtarna förr samt en uppbyggd kabyss med sex sovplatser

Sjömanshuset är en veritabel pärla med upplevelser och kunskaper för både barn och vuxna!